

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Évesre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petty sorja 40 fillér.

A kormányzó lemondása.

Fiume, július 15.

A trieszti «Piccolo» jól értesült budapesti tudósítója azt telefontárlja lapjának, hogy Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó a legutóbbi városi képviselőtestületi választás miatt, amelyen az egyesült magyar-horvát koalizált ellenzék megbukott, beadta lemondását. Wekerle Sándor miniszterelnök azonban arra kérte a kormányzót, hogy maradjon meg állásában.

Ezzel szemben Wickenburg István gróf miniszteri tanácsos ma „A Tengerpart” telelős szerkesztőjének kijelentette, hogy a kormányzó semmi esetre sem adja be lemondását, sőt szeptember első napjaiban visszatér Fiuméba és újból elfoglalja hivatalát. Hogy e kijelentés hivatalos leplezetés-e, avagy való tény, azt egyelőre nem tudjuk konstatálni. A valószínűség azonban amellett szól, hogy Nákó Sándor gróf nem kíván többé visszatérni a fiumei kormányzói palotába.

Merénylet a francia köztársaság elnöke ellen.

— Saját tudósítónk távirati jelentései. —

Páris, július 15.

Falliéres köztársasági elnök ellen, aki kocsián az Elysée-ből az Avenue de Marigny felé haladt, egy ismeretlen ember merényletet követett el. Amint az elnök arra haladt, revolverrel kétszer rálőtt. Az elnök sértetlen maradt. A merénylőt letartóztatták. A rendőrség jelentései szerint a merénylő 150 méternyi távolságról lőtt a köztársaság elnökének kocsijára.

Páris, jul. 15.

A köztársaság elnöke ellen elkövetett merénylet nagy konsternációt keltett egész Párisban. Több szemtanu állítása szerint a merénylő nem az elnök kocsija felé, hanem a levegőbe lőtt. Az egyik lövés akkor dördült el, mikor az elnök kocsija az Avenue de Marigny felé közeledett, a másik lövés pedig akkor hangzott el, mikor az elnök az avenuen elhaladt.

Páris, jul. 15.

Megállapították, hogy az az egyén, aki Fallières elnök ellen merényletet követett el, elmeháborodott.

A horvátok ellenünk.

— Saját tudósítónk telefon-jelentései —

Supilo, a „magyarbarát.”

Budapest, július 15.

Politikai körökben nagy fölháborodást keltenek azok a jelentések, amelyek a horvát képviselőknek kerületeikben tegnap tartott beszámolóiról érkeztek a fővárosba. Supilo például glinai választói előtt kijelentette, hogy a horvátok nagy harcot indítanak Magyarország ellen, olyat, amint Magyarországot folytatott 1848-ban Ausztria ellen. Hangoztatta, hogy a magyar nyelvnek törvénytelen uton való becsmérlését nem fogják tűrni. Hasonló beszédeket mondtak a többi kerületekben is a horvát képviselők.

Tüntetés Drohobeczky püspök ellen.

Kőrös, jul. 15.

Drohobeczky Gyula, kőrösi püspök és horvát országgyűlési képviselő ellen tegnap nagy tüntetést rendeztek. A tüntetők betörték a püspöki palota ablakait; behatoltak a püspök lakására s az értékes butorokat tintával összemocskolták.

A drágaság.

Fiume, július 15.

Ez a szó Fiumében örökkévaló, mert itt az állami sokféle adó mellett a községi adóprés is alaposan működik. Ugyszólván két államot kell a fiumei polgárnak eltartania, a magyar államot, meg Fiumét, amit hatalmas községi adói révén szintén egy nagygyomru államnak mondhatunk, meg pedig olyanoknak, amely nagyon sokat fölemészt, de amely ennek ellenében édeskeves kárpótlást tud nyújtani.

Fiumében tehát már a politikai viszonyok is gondoskodnak arról, hogy drága legyen itt az élet. Nagyon jól meg kell fizetni az állampolgárságot, de még jobban azt, hogy fiumei polgárok vagyunk. Ez utóbbi kijelentés azonban nagyon könnyelműen hangzik, mert, jól lehet — amint mondták — a fiumei polgárság ugyszólván fényűzés, mégis külön drága pénzen lehet azt «idegen» magyar embernek elérnie. Vagyis, nem lehet fiumei polgár, amíg egy hatalmas összeget le nem fizet s még egy is hálát zenghet a magyarok istenének, jobban mondva Szt.-Vito szellemének, aki az «Ineficienter»-es város fölött őrkdök.

A drágaságról, vagy hogy a drágaságot a maga nevével nevezzük, a nyomorról írva, nagyon különösen hangzik az Ineficienter büszke hangoztatása. Ez a szépséges jelszó kigyógyhatatlan bőséget jelent. Bőséget a gazdag-

ságban, a megélhetési forrásokban, a tenger kincseiben. Ott terpednek ennek a jelszónak az érczbe öntött alakjai a Torre civica-n, — s alatta, mögötte ott nyüzsög a nép, az isteni nép, koldusrongyokban, s az éhségnek megdöbentő panaszával az arcán. Es előtte a tenger, a valóságosan Ineficienter, milliányi értékével s nem jut neki belőle annyi, hogy egyszer boldogan hajtsa fejet alváásra. Ott a Mercato, vékaszámra benne a hal, a tenger gyümölcse, de oly nagy az ára, hogy szegény ember arra se mer menni. Egy csapat halászember kartellján nyomorog a nép, amely az olcsó áron összevásárolt haltömegből drága pénzen vehet csak egy-egy falatot.

Es a hatóság, amely büszke jelül választotta az örök bőség képét, türi ezt az állandó népkínzást. Türi, mert bizonyítvány azok a kitűnő halásusok is egy részét alkotják a hatóságnak, akikből bizonyára azt a bizottságot választják ki, amely a drágaság csökkentésére van hivatva. Ahány a halásus, annyi a szavazógép és ezeket tiszteltetben kell tartani. Mert csak addig szavazógépe a városnak, amíg tömök a pénzes kazettaikat a szabadlábra engedett kereskedéssel, de nyomban ellene forduló ellenség, amint egyszer a nép nyomorúsága megértésre találha s elveve politikát, személyes érdekeket: ennek a jölete irányozná a városi testületeket. A nép csak arra való, hogy egy-egy ünnepélyen, vagy néhány politikai uraság ünnepeltetésén dekorációul szolgáljon, ha mindjárt éhesen is, de nagy lelkesedéssel, amivel aztán jó is lakhatik.

A kettős adózással megadtuk a mentsegét azoknak is, akik a mindennapi életszükségletek árát a végtelenbe srófolják fel. De ez a kettős megadóztatás nem ok arra, hogy a nép bőrét iparkodjanak kétszeresen lenyuzni. Viseljek a terheket közösen, erről gondoskodjék a város. A nép érdekeinek semmibe vétele nagyon fanyar gyümölcsöket teremhet a közeli korszakban, amikor az általános választói jog törvénynyé tételére van kilátásunk. A fiumei drágaságon sokat lehetne változtatni a hatóság erélyes és lelkiismeretes beavatkozásával. Ha ez meg nem történik, végtére nem lesz más eszközünk, mint az államhoz fordulni, hogy amit a községi intézményekkel el nem érhetünk, az állam gondoskodjék arról, hogy Fiumében éhen ne vesszen a nép és a kishivatalnokság.

K. IV.

Magyar ezredet Fiuménak!

A «Pesti Hirlap» egy vasárnapi cikkében magyar ezredet követel Fiuménak. Természetesen, ennek szükségességét minden magyar embernek be kell látni. Mi is sürgettük már ezt és sürgetni fogjuk ezentul is. Az érdekes cikk egy részét ide iktatjuk:

A hadsereg jelenlegi elosztása szerint Fiume a zagrabi 13. hadtesthez tartozik. Ilyen-

formán Fiumében mindig ny csapatokat helyeztek el, amelyeknek legénysége vegyesen horvát, dalmát és olasz volt. Ez pedig magyar szempontból vége karos. Azonban a 13. hadtesthez be van osztva az oda nem tartozó 39. gyalogezred, amely Szlavon-Bródban és Petrinjában van elhelyezve. Színmagyar ezred ez, fiát a legisztabb magyar alföldről, Debreczen és vidékéről kapja.

A szokásos helyőrségváltozások az 1908. év április elején megint meg fognak történni s a vegyenes beosztást már az év szeptember hónapjában köztudomásra fogják hozni. Ezért kell most, éppen most a politika vezéreinek s a kormánynak a figyelmet e körülményre felhívni.

A kormány követelheti a hadügyminisztertől, hogy Fiumében már 1908. áprilistől kezdve állandóan magyar legénységgel bíró magyar ezred legyen. (Magyar ezrednek nevezik ezt az ezredet, amely Magyarországból kerül ki, de nem minden ilyen ezred bír magyar legénységgel s éppen azért ebben különbséget kell tenni.)

A jelen viszonyok azt követelik, hogy ez az áthelyezendő ezred a jelenben a 39. gyalogezred legyen, amely most ugyanis a zagrabi hadtestben van elhelyezve, ahová Fiume is tartozik.

A temesvári 7. hadtest saját körletéből, (eltekintve attól, hogy Bosznia és Herzegovinába folytonosan csapatokat ad és azok ott állomásoznak, mindezek felül) két ezred állandóan távol van. Egy rendszeren Bécsben és Királyhidán, egy pedig folytonosan Szlavon-Bródban és Petrinjában.

Ha már a 13. hadtesthez kell a 7. hadtestnek ezredet adnia, mert a geográfiai, katonai és helyőrségi viszonyok azt kívánják, miért nem teszik a 7. hadtestből oda beosztott ezredet megfelelő helyre, a magyar kikötővárosba — Fiuméba? Talán azért, nehogy ez által is demonstrálva legyen az, hogy magyar kikötőváros Fiume? Nekünk magyaroknak sok okból szükségünk van arra, hogy Fiumében legyen megbízható színmagyar csapatunk. Különösen most, ahogy a politikai viszonyok előre sejteti engedik. Fiume magyar szárazföldi csapatokkal jobban tudja demonstrálni Magyarországhoz való szoros kapcsolatot és magyar voltát.

Az eladósodott Fiume.

— Tisztviselők bajai. —

Fiume, július 15.

Bátran megállja a helyét a fenti cím. A fiumei állami és magántisztviselők nagyrésze részben eladósodott, részben egyre küzd az eladósodás ellen. Fizetéséből csak nagynehézzen élhet meg s mihelyt a legesekeylebb módon is lelke-vágya szerint él, ott függ fölötté a Damokles-kard, a rettentő baj, az eladósodás, amelybe, ha egyszer beleesett, egyhamar ki nem lábál belőle.

Akárhogy is erősítgeti egyike-másika az állami és magántisztviselőknek, hogy nem tudja, mi fán terem az adósság, azt beismeri, hogy Fiumében megélni nehéz. Nagy a drágaság. Drága a lakás, drága az élelmiszer, a ruházkodás és általában minden, ami az ember szükségletei közé sorozható.

A kis fizetést nehéz beosztani. De minek is? A boltos hitelbe csinálja a ruhát, a kereskedő sem mindig híve a készfizesnek. A tisztviselő pedig a havi fizetés rabja. Ha megkapja a pénzt, megfizeti tartozásait a hentesnél, szabónál, kereskedőnél és egyébütt. Jön azonban alkalom arra, hogy valami rendkívüli kiadás megterhelje a havi budget-t. Mit csinál a tisztviselő ekkor? Nem fizeti a részletet a szabónál, nem törleszti a számláját többi hitelezőjénél sem. De a pör elől mégis menekülni kell. Erre valók a hitelintézetek, amelyek jó magas kamat fejében hiteleznek a tisztviselőnek. Kezdődik a váltóval való manipuláció. Szivességből mindig akad egy-két jóbarát, akik «kezesként» hajlandók szerepelni. A szivességért viszontszivesség jár,

kölesönös váltórendezéssel. Ekkor aztán kész a gabalyodás. A kamat, bármilyen csekély is, elvon a jövedelemből egy bizonyos részt, amit sokkal jobban lehetne felhasználni. A váltót azonban törleszteni is kell. Ez pedig nagy baj. Mert a törlesztés ismét nagyon megterheli a tisztviselő jövedelmét. Tegyük föl azt az esetet, hogy a tisztviselő nem fizethet. Jön a pör, a végrehajtás és a többi átok, ami a váltóval való manipuláció nyomában fakad.

A következményekre ritkán gondol a megszorult ember, mikor kölcsönt vesz föl, hogyha pedig itt a baj, akkor már nehéz segíteni.

E sorokat abból az alkalomból írjuk, hogy az Országos Tisztviselő-Szövetség takarékpénztár létesítését határozta el, amely hivatva lesz a tisztviselők vagyoni viszonyainak romlását lehetőleg megakadályozni. Eredményes lesz-e az új intézet alapítása, azt egyelőre nem tudni. A hasonló alapítások eredményeit nézve, bizony kevés a remény arra, hogy ezzel megszűnik a tisztviselők tarthatatlan vagyoni állapota.

A kezdeményezés mindenestre dicséretet érdemel. De a helyi viszonyokat ismerve, szerintünk Fiumében az egyetlen igazán hatásos megoldás az volna, ha a magántisztviselők megkapták azt a drágasági pótlékot, amelyet fiumei egyesületük kért, a kormány pedig szintén engedélyezné az állami tisztviselőknek a drágasági pótlékot, amely egyike legrégebbi óhajaiknak. Így majd valamivel nagyobb lesz a jövedelmük és könnyebben viselik el azt a csapást, amelyet a fiumei drágaság fejükre mér.

F. O.

Itt közöljük az Országos Tisztviselő-Szövetség felhívását az alakítandó takarékpénztár részvényeinek aláírására:

Közismert tény, hogy a társadalom egyik osztálya sem küzd annyira hitelviszonyainak rendetlensége folytán az anyagi gondokkal, mint éppen a tisztviselőosztály. A viszonyok folytonos rosszabbodása legelőször is a fix fizetésért dolgozó szellemi munkásokat sújtotta, s ezt súlyosította az a körülmény, hogy nem volt a tisztviselő-osztály hiteligenyelt olcsón, méltányosan és a viszonyoknak megfelelő módon kielégíteni hivatott pénzintézet. A tisztviselői kölcsönök nyomasztó volta fokozta a tisztviselők vagyoni viszonyainak romlását, ugyanígy, hogy a tisztviselők maguk kezdték hitelügyeik rendezésével foglalkozni, aminek gyakorlati eredménye azonban a közel-múlt időkig nem volt.

Múlt év augusztus hava 20-án alapították meg a köz- és magántisztviselők addig páratlan lelkesedéssel az Országos Tisztviselő-Szövetséget, mely ma legerősebb közös érdekképviseletük. Nevezett Szövetség alapszabályszerű kötelezettségéhez híven gyakorlatilag igyekszik megvalósítani a tisztviselők hitelviszonyainak megjavítását, s alakulása óta lelkes buzgalommal dolgozik az első tisztviselői hitelintézet megvalósításán. Ezt a dicséretes törekvését siker is koronázta. A Szövetség, melynek Bánffy Dezső báró az ügyvezető elnöke, ez évi április hó 21-én tartott közgyűlésén kimondotta az Országos Tisztviselő-Szövetség Takarékpénztára megalakítását, s e határozatot most valóra váltotta. A Szövetség erkölcsi támogatásával, a tisztviselő társadalom színe-javanak közreműködése mellett alakulóban van az Országos Tisztviselő-Szövetség Takarékpénztára részvénytársaság 2.000.000 korona alaptőkével. A részvények névértéke 20 korona, melyekre az aláíráskor 10 korona fizetendő be. A névérték azért lett így csekély összegben megállapítva, hogy a legkisebb javadalmazású tisztviselő is jegyezhesen és részese lehessen az első tisztviselői hitelintézetnek. A befizetések a Magyar pénzügyintézetek központi hitelbankjánál teljesítendők (Budapest, V. Batory-u. 4), ahová az összeg postatakarékpénztár útján is beküldhető, valamint a vidék elsőrangú pénzügyintézetinél is lefizethető.

Az alapítás elén állanak: Asbóth Emil min. tanácsos, a Ganz-gyár vezérigazgatója; Baross Géza, min. oszt. tan., a postatakarékpénztár aligazg.; dr. Barthos Andor min. oszt. tan., kamarás; Bulla György, Arvamegye alispánja; Csöke Ferenc min. tan.; dr. Domony Mórész a Magy. folyam és tengerhaj. társ. igazg.; dr. Falusi Árpád, főispán; Gyenes Lajos, a Magy. pénzügy. közp. hitelbankja ügyv. igazg.; Heidlberg Ödön, a Neuschloss Károly és fia cég főnöke; Hüvös Iván, a városi vill. vasut ig.; Illosvay Aladár, Szatmármegye alispánja; dr. König Gyula, min. tan., a Franklin társ. alelnöke; Leitner Zsigmond, a Magy. takarékpénztárak közp. jelzálogbankj. vezérig.; Mándy Lajos, ny. min. tanácsos, a Magy. pénzügy. orsz. szöv. elnöke; Törley József, gyártul.; dr. Wallon Dezső, min. oszt. tan.; Wodianer Arthur, m. kir. udv. tan.; Zsolnay Miklós, a pécsi kiállít. elnöke, gyáros, stb.; valamint 250 tagu országos szervező bizottság.

Megjegyezzük, hogy a megalakítandó pénztár semmiféle összekötésben nem áll a volt budapesti gyűjtőpénztár és bankkal, amely most alakult át «Tisztviselők Takarékpénztára r.-t.» czegű intézeté.

Közelebbi adatokat készséggel közöl, valamint aláírási ivateket küld az Országos Tisztviselő-Szövetség, Budapest (Lónyay-u. 11.)

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A fiumei halkonzervgyár ügye.

A kormány nyilatkozata.

Budapest, jul. 15. Felhivatalosan jelentik a következőket: A Fiumében megjelenő «Novi List» egyik multheti számában cikket közölt, amelyben megtámadta a kormányt a miatt, hogy megadta az engedélyt zimonyi Schwarz Mihály nagyvállalkozónak egy halkonzervgyárnak, illetőleg halcsarnoknak Fiumében való létesítésére. Ugyanez a lap főlemli, hogy a fenti ajánlattal egy időben egy Czirkveniczában létesítendő halkonzervgyár dolgában is ajánlatot nyújtottak be a kereskedelmi kormányhoz, amelyet azonban kedvezőtlenül intéztek el. Illetékes helyről ezzel szemben kijelentik a következőket:

A kereskedelemügyi miniszter, a fiumei ipartanács részéről szerzett felvilágosítás alapján szerény állami támogatást engedélyezett a Fiumében létesítendő halkonzervgyárnak. A czirkveniczai gyár ügyében szintén folyamatban van a horvát kormányval a tárgyalás, az azonban még hosszas tanácskozásokat igényel.

A kiegyezés.

Budapest, jul. 15. A miniszterek a szakelődökkel visszaérkeztek Budapestre. Szerdán a kiegyezés ügyében minisztertanács lesz. A «Magyar Hírlap» értesítése szerint a kiegyezés kedvezően áll. A tanácskozások során a magyar álláspont érvényesült s a két állam között 1917-ig vámszerződést és nem vámszerződést kötnek.

Gyűlés revolverlövésekkel.

Verekedő szocialisták.

Budapest, július 15. A keresztény-szocialisták tegnap gyűlést tartottak, amelyen számos szociáldemokrata is megjelent. A gyűlés alatt a szociáldemokratákkal összekülönböztek. Nagy verekedés támadt, miközben több revolverlövés is történt. A verekedők agyba-löbe verték egymást. Számosan megsebesültek. Egy Lukácsi nevű munkás a rendőrökre lőtt, mire a rendőrség a gyűlést feloszlatta. Több letartóztatás történt.

Öngyilkos miniszteri tanácsos.

Budapest, jul. 15. *Lóskay* Miklós nyug. miniszteri tanácsos, aki hosszú évek során működött a kereskedelemügyi miniszteriumban, Pápáról Budapestre érkezett s ma a kereskedelemügyi miniszterium palotájának negyedik emelétéről levetette magát. Szörnyű zuzódásokat szenvedett s néhány perc múlva meghalt. Valószínű, hogy *Lóskay* idegrohamában követto el az öngyilkosságot. Hátrahagyott levelében kéri, hogy értesítsék haláláról bátyját, *Lóskay* Gábor kassai tábornokot.

KÜLÖNFÉLE.

— **Póla—Medolino.** Ugy látszik, hogy a medolinói kikötő létesítése nemcsak terv marad. Az osztrák kormány megadta az előmunkálati engedélyt *Hickl* Sándor bankigazgatónak egy Póla—Medolino között létesítendő rendszeres vágányú vasut létesítésére. Az előmunkálatokat a jövő hó folyamán megkezdik. Medolino érdekében a bécsi Orientverein is nagy mozgalmat indított, amelyet különösen a Brióni-szigetek tulajdonosa, *Kuppelwieser* támogat. Az Orientverein medolinói bizottsága nemrég a helyszínén végezte tanulmányait s az eredményről az egyesület legközelebbi ülésén fog beszámolni.

— **Regatta Capodistriában.** A capodistriai «Club Canottieri Libertas» kezdeményezésére az ottani polgármester elnöklété alatt bizottság alakult, amely augusztus 11-én délután fél 6 órakor evezőversenyt rendez. A versenynek hét pontja lesz s a győztesek arany érdemdíjakat és elismerő okleveleket kapnak. Bejelentéseket augusztus 7-ig lehet a capodistriai regattabizottsághoz intézni. A versenyen résztvehetnek a tengeremlék összes evezősegyletei.

— **Epstein Miksát elítélték.** Érdekes ember fölött ítékezett ma a fiumei törvényszék. Mindenki ismerte Fiumében kicsiny, alig egy méter magas alakjáról, no meg arról, hogy sok pénzt költött, mindig előkelő társaságban forgott, nem vetette meg a vig mulatozást és — a szép hölgyeket. Mindezekhez azonban sok pénz kellett *Epstein* Miksa, aki a *Pick* és *Winterstein*-ezég prokuristája volt, a czégpénzéhez nyúlt. A lassankint elszikkasztott pénz igen tetemes összegre szaporodott. Mikor a szikkasztás kiderült, *Epstein* — mintegy hatodfél hónappal ezelőtt — letartóztatott. Ma ítélt fölött a fiumei törvényszék. *Epstein* nem tagadott, csak enyhíteni igyekezett tettének súlyos voltát. Azt vallotta, hogy hajlandó volt visszafizetni a czégnek azt a kárt, amit okozott, de az nem egyezett bele. *Szegő* dr., *Epstein* védője újból kérte a czéget, hogy vonja vissza a vádat. De a czég képviselője a szigorú megbüntetést kívánta. Az ítélet *Epstein* Miksát hat hónapi fogsággal sújtja, amelyből öt és fél hónapot kitöltöttnek vett a bíróság. Az ítélet jogerős. *Epstein* Miksa tehát két hét múlva ismét szabad lesz.

— **A lovranai választások.** Lovranában a múlt het végén értek véget a községi választások, amelyeken az olasz nemzeti liberálisok kerültek ki győztesen a választási harcából.

— **Dr. Schweitzer Arthur** orvos lakását a Corsia Deák 36. sz. alól Via Molino 1. sz. l. em. (Corsia Deák és Via Molino sarkához) a «Pio fondo marittimo» épületébe tette át, hol delutanoonként 2—4 óráig rendel.

— **A villamosvasut fergalma.** A városi villamosvasut május havi forgalmáról most jelent meg hivatalos kimutatás. E szerint az említett hónapban a villamosvasut 170,480 személyt szállított s ebből 19,008 korona bevételt ért el a vállalat. A múlt év ugyanezen hónapjában 16,825 korona volt a bevétel. Ez év január 1-től május végéig 681,821 utas használta a villamosvasutat s az ebből származott bevétel 83,964 koronára rug.

— **Ujabb gyilkosság Triesztben.** Tudvalevőleg rejtélyes gyilkosság történt a napokban Triesztben. Egy *Presetnik* nevű kocist halva találtak egy félreeső utcában. A kocsi halántéka át volt löve, a lovak magukra hagyva. A rendőrség nyomozott a rejtélyes gyilkosság ügyében, de semmi eredményt nem ért el. A gyilkos kiletét a mai napig sem sikerült megállapítani. Most aztán ismét egy hasonló rejtélyes gyilkosság történt. A Vadász-ház vendéglő közelében halva találtak a 403. számú berkocsi kocistát, akit szintén halántékon ért az ismeretlen gyilkos golyója. A kocsi *Mogorovich* Antal 29 éves trieszti illetőségű egyén. A rendőrség megindította a vizsgálatot. Nincs kizárva, hogy *Mogorovich*ot ugyanaz az ember ölte meg, aki *Presetnik*nek gyilkosa.

— **Az osztrák kivándorlás.** Trieszti tudósítónk írja, hogy az Egyesült osztrák hajózási társaság (Austro-Americana) «Francesca» nevű gőzöse tegnap indult el Triesztből Newyorkba 653 harmadik, 23 második és 11 első osztályú kivándorló utassal. A «Francesca» holnap érkezik Patrasba, ahol 500 kivándorlót vesz fel.

— **Hajósok gyűlése Triesztben.** Az osztrák hajósok egyesülete a napokban tartotta Triesztben tizanthodik rendszeres évi közgyűlést, amelyen foglalkoztak mindazokkal a reformokkal, amelyekre az osztrák kormány a tengerhajózásban életléptetett és különösen kiemelték, hogy az egyesület intervenciójára serényen folynak az előmunkálatok a tengerészek szociális érdekeinek felsegitésére. Elhatározták az Oesterreicher Flottenverein-nel való szövetkezést és beválasztották az igazgatóságba ez utóbbi egyesület kiküldöttjét, *Schenker-Angerer* dr. császári tanácsost, a bécsi *Schenker et Co.* r.t. elnökét és az Austro-Americana befolyásos igazgatóját.

— **Kutyák a rendőrség szolgálatában.** Egyelőre még nem a fiumei rendőrségnél van szó erről a nagyjelentőségű reformról. Trieszti tudósítónk írja, hogy az ottani rendőrség vezetősége határozta el magát arra, hogy németországi példára kutyákat állít a rendőrség szolgálatába. Már meg is rendeltek az «intelligens» állatokat, amelyek hivatva lesznek a tolvajok, gonosztevők, gyilkosok ellen a hadjáratot felvenni s azokat a rendőrség kezére juttatni. A trieszti lapok elismeréssel üdvözlük ezt az újítást. Nemelyike mindjárt kommentárt is fűz a hírhez. Az egyik német újság például ezeket írja: «A kutyák lesznek legjobb detektívjeink. Elsősorban mert nem emberrel, másodsorban mert nem beszélnek — legteljebbet elugatják magukat.»

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovács Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
«Unio» könyvnyomdai műintézet.

CIGALE tengeri fürdő
LUSSINPICCOLO mellett.
PROSPEKTUS KIVÁNATRA.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után
4 $\frac{1}{2}$ % netto kamatot
tért meg mártól kezdve felelnek.
A járadékadót a bank önmaga viseli.

Óvadék vagy garanciával

biró és a helyi viszonyokkal ismerős urat, vászonneműeket **részletfizetésre** árusítani, önállósítunk. Ajánlatok „Fióközlet” czímen a kiadóhivatalba intézendők.

2 egymásba nyíló

csinosan butorozott szoba

azonnal kiadó. Via Salute 2. földszint.

4 polgári iskolát végzett

villanszerelő,

ki magyarul, németül, tótul, szerbül és cseh nyelven is beszél, bármely neki megfelelő állást keres. Czím a kiadóban.

Lakatostanonczulfelvétetik két fiu *Csernyus István* épületlakatosnál, Via Serpentina 16. szám.**Gyermekkertésznő,**

magyar és német, kerestetik két gyermek mellé. Abbazia, Villa Augusta — Rosenberg.

Zongora és czimbalom hurokralegelősebb beszerzési forrás. Hangolásokat is elfogadok. Tisztelettel *Nyirádi József*, Via del Lavatoio 12. l. em.

Szájpadlás nélküli szabadalmazott

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít

FRISCH LEO

fogműterme, az Adamich-ter sarkán Via Lido 2. II. emel. (Rinaldi ház)

naponta d. e. 8—12 és d. u. 2—6.

Minden műtétet **fájdalom nélkül** személyesen végez el.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellán-plombirozás. Aranykoronák; szájpadiás nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (legujabb). Kaucuk- és smaltol-fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelentékeny mérséklésben részesülnek.

A szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon-száma: 224.**Reggelizés előtt fél pohár**
Schmidthauer-féle radio-activ

Hathatós óvszer a belső betegségek elterjedésének megállítására, úgyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérébajokban, továbbá **elkövérédek, szívelhájados és ezzel járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdaganat, cukorbetegség, aranyér, csúz- és köszvénynél, vérbőségnél s egyéb belső szervezeti bajokban.** — Főszétküldés a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos** gyógyszerésznél **Komáromban.** Kapható minden jobb gyógyszertár és fűszerüzletben, **Fiumében Heim F.-nél**, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Össze nem tévesztendő más fajta keserűvizekkel.

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

„OLIMPO“ Szoba és czimerfestő vállalat.

CINEMATOGRAF

Via Germania 11. sz. Braida.

Naponta előadások d. u. 4 órától kezdve.

Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10 órától 1-ig és d. u. 4-től 10-ig.

Rendkívül érdekes képek.

Kiváló Ujdonságok:

A rendőrség kutyái.

A megtámadott kocsiposta.

A durezás fiu stb. stb.

Belépti díj:

I. hely 40 fill. II. hely 20 fill.

Katonák és tíz éven aluli gyermekek a felét fizetik.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Via del Pino 9. szám alatt czimer-, szobafestő és mázó-üzletet nyitottunk.

Elvállalunk szoba- és díszlet-festést, mázóást a legegyszerűbb kivittől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vászon- és üveg-czimtblák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

mely tisztelettel

Kurz Frigyes és tsa

Via del Pino 9. szám.

Crnkovič

szálloda, pensio és kávéház

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 percnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvosi kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok, valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas és kellemes hely.

Olcsó árak. — Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: Crnkovič József.

„Progresso“

Cinematograf (Mozgófényképek)

ANDRÁSSY UTCZA 1. SZ.

Legujabb műsor:

Lehetetlen öngyilkosság.

Santuzza bucsuja.

A kedvencz megostrómlása.

Nina a kaszárnnyában.

A NEWYORK VÁROSÁHOZ czimzett

áruházban (Andrássy-utca, Casa Rotonda)

kaphatók a legdivatosabb női gyapjuszövetek.

BATTISZTOK, ZEFIROK, VÁSZNAK,

kész uri, női és gyermekruhák és mindennemű fehérnemű.

Megtékintés vásárlási kényyszer nélkül.

Teljes jótállás az áruk kitűnő minőségeért.

VERSENYEN KIVÜLI OLCSÓ ÁRAK.

Minél számosabb látogatást kér

a **Newyork-Áruház** tulajdonosa

Andrássy-utca (Rotonda-ház), a Rosenthal-féle játékszerüzlet mellett.

WEISS M. Cantrida

Corso 11. sz. **FIUME** Corso 11. sz.

a várostorony átellenében.

Ujnan érkeztek:

kész és mértékre szabott

női toilettek vászonból.

Gyönyörű

blúz-ujdonságok

battiszt-, pongis-, vászon- és zefirekben.

Fürdő-öltözékek

hölgyek részére (új reformszabás);

urak részére darabonként 2 koronától feljebb.

Fürdő-kalapok és fürdő czipők.

Frottir-köpenyek és frottir kendők.

fürdő és vendéglő.

Megnyilt május 21-én.

Bérletjegyek, melyekbe a

villanyos és az omnibusz használata bele van értve, valamint egyes használatra érvényes jegyek kaphatók úgy a villanyos kocsik kalauzainál, mint a fürdő pénztáránál.

Omnibusz csatlakozás

minden villanyos kocsihoz.

Tisztelettel

Mittel Alajos

fürdőtulajdonos és vendéglős.

Elsőrangú divatszabászat Catti György utóda

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria 1. sz. Zmales-ház.

Készít:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat.

Mérsékelt árak. — Kifogástalan szabás.

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett. —

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kaphat minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizet, oalettzikkék és szepitoszerek, stb. stb.

Használt és új Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

MIRAMAR

Nagyszálló Cirkvenicán

Nyári és téli üdülőhely

és tengeri fürdő.

A szálloda közvetlenül a tengerparton, a fürdő közelében fekszik.

Modern berendezés. —

Kávéház és étteremmel.

Lift — villanyvilágítás —

Olvasó terem.

Hidegvízgyógyintézet —

Meleg házi fürdők. —

Figyelmes kiszolgálás
Mérsékelt árak

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának

(Gyár Budapest-Kőbánya).

— fiumei főraktára. —

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226.

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 lites literes palackot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárúsító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Prölungato. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V.

Mindenkor friss csapolás

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: Scala Ferdinánd; a Sorko-féle vendéglőben, a községi takarékpénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10. és a New-York kávéházban, Corsia Deák.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.